

виконавчого права, результат якої може знаходити прояв у існуванні комплексних правових інститутів (давності, амністії та ін.), таке:

1) затримання відбувається під час виконання вироку, що набрав юридичної сили, тобто на етапі кримінального процесу, який традиційно має назву стадії виконання вироку, і регламентації діяльності на якому присвячені норми гл.33 КПК;

2) затримання здійснюють органи, які не належать до системи органів і установ виконання покарань, перелічених у нормах гл.3 КВК;

3) затримання засуджених здійснюється в порядку, передбаченому кримінально-процесуальним законодавством, а також з оформленням кримінально-процесуальних актів.

Таким чином, не зважаючи на відсутність регламентації затримання засудженого у КПК, підстав вважати такий вид затримання кримінально-виконавчим, поки ще в Україні не має. Для удосконалення цього виду кримінально-процесуального затримання українському законодавцю необхідно доповнити гл.33 КПК, яка має назву «Виконання вироку, ухвали і постанови суду» новою статтею «Затримання засудженого, який ухилиється від відбування покарання», в якій визначити підстави, строки, порядок затримання засудженого, який ухилиється від відбування покарання; зміст кримінально-процесуальних документів, що мають складатись під час затримання; права і обов'язки суб'єктів такого затримання.

Запропонований підхід суттєво удосконалив інститут затримання засудженого, який ухилиється від відбування покарання, оскільки положень, які містяться у ст.ст.106, 139 та ін. КПК, пп. 7, 19, 20, 29 ч.1 ст.10, п.5 ч.1 ст.11 Закону «Про міліцію», КВК, Законі «Про попереднє ув'язнення», а також у підзаконних нормативно-правових актах, для сучасного рівня регулювання правовідносин, пов'язаних із застосуванням процесуального примусу стосовно засудженого для забезпечення виконання судового вироку, є вкрай недостатніми.

МЕХАНІЗМ МОТИВАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ МЕХАНІЗМ

Пацюк К.І., студент факультету соціології і права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри інформаційного права і права інтелектуальної власності НТУУ «КПІ» Петряев С.Ю.

Мотивація індивідуальної злочинної поведінки – складне психологічне явище, дослідження якого потребує структурно-функціонального підходу. За такого підходу мотивація не зводиться до одиниці в ланцюзі елементів злочинної поведінки, а розглядається в наскрізна проекція, що пронизує завершений поведінковий акт.

Мотивація будь-якої поведінки, в тому числі і злочинної, є складною динамічною багатогранною та багаторівневою системою, яка у кожний момент часу й у кожного суб'єкта неповторна, унікальна й імпліцитна (прихована), характеризується широким спектром взаємозв'язків між її складовими компонентами.

Більшість кримінологів розуміють мотивацію як процес формування мотиву поведінки, що знаходиться в потенційному стані. Однак, таке визначення мотивації не відображає повною мірою внутрішній аспект спрямованої діяльності людини, всю сукупність психічних явищ, які в своїй динаміці та взаємозв'язку утворюють процес мотивації.

Функціонально-смысловий зміст мотивації розкривається через її підструктури. Мотивація індивідуальної злочинної поведінки має свій початок, розвиток і закінчення, її вивчення передбачає аналіз причин і факторів, які ініціюють активність особи, а також спрямовують, підтримують і призводять до завершення певний акт поведінки.

У кримінологічній літературі для позначення елементів мотивації індивідуальної злочинної поведінки зазвичай використовуються терміни «структура», «стадії», «етапи». Проте, на нашу думку, жоден з цих термінів не

охоплює взаємозалежність складових частин мотивації як процесу. Вірогідно, таке слововживання пов'язане зі спробою уникнути змішування понять «механізм мотивації злочинної поведінки», «механізм злочинної поведінки», «механізм злочину». Разом з тим, на наш погляд, найбільш доцільно при дослідженні складових мотивації індивідуальної злочинної поведінки вживати саме категорію «механізм», виходячи з наступного.

У спеціальній літературі термін «механізм» (від грец. μηχανή mechané – «машина») використовується під час аналізу різних процесів, коли є необхідність відобразити динаміку їх змін. У юридичній літературі термін «механізм» розуміється як спосіб функціонування.

Говорячи про механізм мотивації конкретного акту злочинної поведінки ми говоримо про результат взаємодії особи і ситуації. Мотивація індивідуальної злочинної поведінки за своєю суттю є нічим іншим, як психологічним механізмом, і не може розглядатися безвідносно цього явища.

За визначенням М.І. Боришевського, психологічний механізм – це феномен, який означає наявність стану оптимальних взаємовідносин і взаємодії між структурними елементами (підсистемами) психологічної системи, що забезпечує її функціонування, становлення, розвиток.

Є.Л. Доценко під психологічним механізмом розуміє цілісний набір психічних станів та процесів, що реалізують рух до деякого результату відповідно до стандартної або поширеної послідовності.

В.Г. Агеев, розмірковуючи про сутність поняття «психологічний механізм», зауважував: «Ідея механізму, тобто деякого більше елементарного рівня аналізу, до якого не зводиться специфіка більш високого рівня, але який здатний виконати тут функцію засобу, завжди була приваблива для психологічного дослідження. Чи йшлося про спадкові, інстинктивні механізми людської поведінки або ж про психофізіологічні механізми сенсорних процесів, сама можливість пояснити щось складне, невловиме, зникаюче через щось більш просте, зрозуміле, що дозволяє себе зафіксувати, класифікувати, «квантифікувати» (і т.д.), природно, здавалася найвищою мірою привабливою і розумною. Можна наводити безліч прикладів подібного пояснення складного через просте. Просте при цьому найчастіше позначалося терміном «механізм», а складне – тим змістовним феноменом, яке отримує пояснення, коли зрозуміло дію механізму, що лежить в його основі».

Приведення в дію того чи іншого структурно-динамічного утворення передбачає певну стандартну послідовність, що з високою долею ймовірності спричиняє певний результатуючий стан. Мотивація індивідуальної злочинної поведінки розпочинається з актуалізації потреби, проходить через усвідомлення мотиву, постановку мети, вибір і оцінку засобів і способів реалізації мотиву і досягнення мети, прогнозування можливих результатів та завершується прийняттям рішення про вчинення суспільно небезпечного діяння.

Таким чином, механізм мотивації індивідуальної злочинної поведінки є складнопідпорядкованим психологічним механізмом, що приводить в дію, трансформує і спрямовує психічні процеси у свідомості особи на задоволення тієї чи іншої актуалізованої потреби злочинним шляхом.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Фещенко О.С., студент Київського університету права НАН України

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, старший науковий співробітник відділу проблем кримінального права, кримінології та судової Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України Кваша О.О.

В юридичній науці вивченню принципів кримінального права завжди приділялась значна увага. Для кримінального права галузеві принципи відіграють надзвичайно важливу роль, оскільки вони узагальнюють основні тенденції розвитку та реалізації правових норм у сфері, яка становить предмет кримінального права. Водночас, у законі про кримінальну відповідальність ні саме поняття, ні система принципів не закріплена. Тому дослідження принципів кримінального права сьогодні набуває особливого значення як в теоретичному